

doc. dr Marko Jovanović
docent Pravnog fakulteta
Univerziteta u Beogradu

DOKAZIVANJE U POSTUPKU REŠAVANJA SPOROVA POVODOM REGISTRACIJE NAZIVA INTERNET DOMENA*

Rezime: Predmet ovog rada je analiza pravila o dokazivanju u postupku rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena. Autor najpre objašnjava pojam i svrhu dokazivanja uopšte, a zatim predstavlja i razmatra pravila o dokazivanju u postupku rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena, naročito se osvrćući na odredbe Pravilnika o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije koje uređuju ovu materiju. Posebna pažnja je posvećena analizi prakse Komisije za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije u pogledu postupka dokazivanja. Zaključuje se da, uprkos određenim razlikama u formulaciji, pravila o dokazivanju sadržana u Pravilniku po svom cilju i opštem sadržaju prate međunarodne standarde u ovoj oblasti, dok praksa Komisije daje koristan uvid u način na koji su ova pravila do sada operacionalizovana.

Ključne reči: Dokazivanje. – Alternativno rešavanje sporova. – Pravilnik o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije. – Komisija za rešavanje domenskih sporova.

1. UVOD

Postupak rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena predstavlja poseban i veoma specifičan metod alternativnog rešavanja sporova. Iako su prvi pokušaji uspostavljanja sistema rešavanja domenskih sporova činjeni već ranih devedesetih godina XX veka u okviru kompanije Network Solutions, koja je u to vreme dodeljivala nazive domena sa ekstenzijama .com, .net i .org,¹ specijalizovana pravila za rešavanje ove vrste sporova prvi put su uspostavljena tek nešto kasnije, 1999. godine, kada su Internet korporacija za dodeljena imena i brojeve (eng. *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*, skraćeno ICANN)² i Svetska organizacija za in-

* Rad je nastao kao prilog projektu „Identitetski preobražaj Srbije” na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

1 Više o tome vid. Luke Walker, „ICANN’s Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy”, *Berkeley Technology Law Journal* 1/2000, 292–296.

2 ICANN je organizacija koja koordinira i održava svetsku internet mrežu i obezbeđuje njeno nesmetano funkcionisanje. Više o ICANN-u vid. Jeanette Hofmann, „Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)”, *Global Information Society Watch* 2007, 39–47. O ulozi ICANN-a u održavanju Interneta vid. Jonathan Weinberg,

telektualnu svojinu (eng. *World Intellectual Property Organization*, skraćeno WIPO) formulisale Jednoobraznu politiku za rešavanje domenskih sporova (eng. *Uniform Dispute Resolution Policy*, u daljem tekstu: Jednoobrazna politika UDRP) i Jednoobrazna pravila za rešavanje domenskih sporova (eng. *Rules for Uniform Dispute Resolution Policy*, u daljem tekstu: UDRP pravila).³ UDRP pravila se primenjuju na rešavanje sporova povodom registracije tzv. generičnih domena prvog nivoa (eng. *Generic Top Level Domains*, skraćeno gTLDs), koji su globalnog karaktera.⁴ Rešavanje sporova povodom registracije geografskih domena po pravilu koordiniraju nacionalni registri, koji su slobodni da sami propisuju pravila po kojima će se ti sporovi rešavati. Ipak, nacionalni registri često prate rešenja predviđena UDRP pravilima kada uređuju rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena, i to bilo tako što predviđaju shodnu primenu UDRP pravila na rešavanje sporova povodom registracije naziva geografskih domena, bilo tako što usvajaju posebne pravilnike modelovane po uzoru na UDRP pravila.⁵

U Srbiji je za rešavanje sporova povodom registracije nacionalnih internet domena (.rs i .cp6) nadležna Komisija za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena (u daljem tekstu: Komisija) koja je obrazovana pri Privrednoj komori Srbije. Komisija je uspostavljena u skladu sa članom 2 Sporazuma o saradnji između Registra nacionalnog internet domena Srbije (RNIDS) i Privredne komore Srbije, potpisanom krajem 2010. godine.⁶ Na postupak rešavanja sporova primenjuje se Pravilnik o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena iz 2011. godine, sa izmenama iz 2012. i 2014. (u daljem tekstu: Pravilnik).⁷ Pravilnik sveobuhvatno uređuje postupak rešavanja sporova

„ICANN, ‘Internet Stability’ and New Top Level Domains”, *Communications Policy and Information Technology* (eds. Lorrie Faith Cranor, Shane Greenstein), MIT Press, Cambridge (Massachusetts) 2002, 3–24.

- 3 Više o nastanku UDRP pravila vid. John G. White, „ICANN’s Uniform Domain Name Disputes Resolution Policy in Action”, *Berkeley Technology Law Journal* 1/2001, 229–250; Andrew F. Christie, „The ICANN Domain Name Dispute Resolution System as a Model for Resolving other Intellectual Property Disputes on the Internet”, *The Journal of World Intellectual Property* 1/2002, 105–117.
- 4 Više o nazivima internet domena i upravljanju njihovim sistemom vid. Dušan V. Popović, *Registracija naziva internet domena i pravo žiga*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2014, 11–33, sa daljim upućivanjima.
- 5 Graham J. H. Smith, *Internet Law and Regulation*, Sweet and Maxwell, London 2007⁴, 187.
- 6 Tekst Sporazuma je dostupan na veb-adresi: <http://www.rnids.rs/data/DOKUMENTI/Ostali%20dokumenti/sporazum20110421.pdf>
- 7 *Službeni glasnik RS* br. 31/2011, 24/2012 i 67/2014. Prečišćena verzija Pravilnika dostupna je na veb-adresi <http://www.rnids.rs/data/DOKUMENTI/Opsti%20akti/Pravilnik%20o%20postupku%20za%20rešavanje%20sporova%20povodom%20registracije%20nacionalnih%20internet%20domena-interno%20prečišćen%20tekst.pdf>. Napominjemo da je verzija Pravilnika iz 2011. godine nosila naziv „Pravilnik o rešavanju sporova povodom registracije .rs domena”. Međutim, kako od kraja januara 2012. godine .rs domen više nije jedini nacionalni internet domen u Srbiji, već mu se pridružio i ćirilčni domen .cp6, to je bilo potrebno uskladiti Pravilnik već i u samom njegovom nazivu sa ovom promenom. Takvo usklađivanje je učinjeno izmenama i dopunama Pravilnika od 19. marta 2012. godine.

povodom registracije naziva nacionalnih internet domena i redigovan je po uzoru na UDRP pravila.⁸

U ranijim radovima bavili smo se ispitivanjem sveukupne efikasnosti sistema rešavanja domenskih sporova uspostavljenog Pravilnikom⁹ i analizom njegovih pravila o dostavljanju¹⁰. Predmet ovog rada biće analiza pravila o dokazivanju u postupku rešavanja sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije, i to naročito u svetlu dosadašnje prakse Komisije.¹¹ U tom cilju najpre će pažnja biti posvećena objašnjavanju predmeta i značaja dokazivanja kao procesne radnje uopšte (2.), zatim će biti izložene specifičnosti koje pravila o dokazivanju imaju u postupku rešavanja domenskih sporova (3.), nakon čega će se pristupiti predstavljanju i analizi pravila o dokazivanju u važećoj verziji Pravilnika i njihovoj primeni u praksi Komisije (4.).

2. POJAM I SVRHA DOKAZIVANJA

Pod pojmom dokazivanja u procesnom pravu podrazumevaju se sve one radnje strana u sporu i foruma koje za cilj imaju izvođenje zaključka foruma o istinitosti tvrdnje koju iznosi i na koju se oslanja neka od strana: predlozi za izvođenje dokaza, odlučivanje o dokazima koji treba da budu izvedeni, samo izvođenje dokaza, njihova ocena, itd.¹² Procesni značaj dokazivanja uvideli su još starorimski pravници i upečatljivo ga oslikali u maksimi: *Idem est non esse et non probari*.¹³ Dokazivanje igra ključnu ulogu u postupku rešavanja spora jer se njime afirmiše načelo utvrđivanja istine kao jedno od osnovnih načela procesnog prava.¹⁴ Radnje dokazivanja za svrhu imaju formiranje *premissae minor* u pravnom silogizmu,¹⁵ odnosno utvrđivanje činjenica na osnovu kojih

8 Detaljno o ovom Pravilniku vid. Dušan V. Popović, Marko Jovanović, „Osvrt na Pravilnik o postupku za rešavanje sporova povodom registracije .rs domena”, *Pravo i privreda* 1–3/2011, 7–28.

9 Marko Jovanović, „Efikasnost sistema rešavanja sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije”, *Intelektualna svojina i Internet: nazivi internet domena, autorska dela, žigom zaštićene oznake* (ur. Dušan V. Popović), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2015, 31–55.

10 Marko Jovanović, „Dostavljanje u postupku rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena”, *Intelektualna svojina i Internet (2016)* (ur. Dušan V. Popović), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2016, 75–92.

11 Od stupanja na snagu sadašnje verzije Pravilnika, zaključno sa 15. aprilom 2017. godine, Komisija je donela odluke u dvadeset predmeta. Tekstovi odluka dostupni su na veb-strani: [https://www.rnids.rs/документи-о-доменским-споровима/арбитражне-одлуке?field_authorities\[0\]=61&field_document_type\[0\]=13&field_show_terminated=1](https://www.rnids.rs/документи-о-доменским-споровима/арбитражне-одлуке?field_authorities[0]=61&field_document_type[0]=13&field_show_terminated=1)

12 Borivoje Poznić, Vesna Rakić-Vodinelić, *Građansko procesno pravo*, Službeni glasnik, Beograd 2015¹⁷, 373.

13 O razvoju pravila o dokazivanju vid. Emmanuel Jeuland, *Droit processuel*, LGDJ, Paris 2007, 438–439.

14 B. Poznić, V. Rakić-Vodinelić, 370.

15 Velimir Belajec, Mihajlo Dika, *Građansko parnično procesno pravo*, Narodne novine, Zagreb 1986⁶, 392.

je moguće ugasiti, izmeniti ili uspostaviti odgovarajuće materijalnopravne veze među stranama u sporu¹⁶. Dokazuju se tvrdnje stranaka o postojanju ili nepostojanju tzv. relevantnih činjenica – onih koje su od značaja za primenu merodavnog prava i donošenje odluke.¹⁷

Dokazna sredstva u domaćem procesnom pravu su uviđaj, isprave, svedoci, veštaci i stranke.¹⁸ Prema širini ovlašćenja foruma u oceni dokazne snage izvedenih dokaza tradicionalno se razlikuju sistemi slobodne ocene dokaza i sistemi zakonske ocene dokaza. U sistemu slobodne ocene dokaza forum će spornu činjenicu uzeti za dokazanu kada je samostalnom i slobodnom ocenom dokaza došao do uverenja o njenoj istinitosti. Nasuprot tome, u sistemu zakonske ocene dokaza, forum je vezan brojem, vrstom i zakonski određenim rangom (dokaznom snagom) pojedinih dokaznih sredstava.¹⁹ U srpskom građanskom procesnom pravu prihvaćen je sistem slobodne ocene dokaza.²⁰ Kao što ćemo bliže pokazati u nastavku rada, opšta pravila o dokazivanju su u osnovi afirmisana i u postupku rešavanja domenskih sporova, uz nužne modifikacije uslovljene prirodom i svrhom ove vrste pravozaštitnog procesa.

3. DOKAZIVANJE U POSTUPKU REŠAVANJA DOMENSKIH SPOROVA

U postupku rešavanja domenskih sporova pravila o dokazivanju imaju određene specifičnosti. Te specifičnosti su pre svega uslovljene posebnom prirodom samog postupka i okolnošću da se u okviru njega razmatra samo pitanje sajberskvotinga, tj. *mala fide* registrovanja naziva internet domena koji je istovetan ili zbunjujuće sličan predmetu tuđeg žiga. Shodno tome, predmet dokazivanja je značajno redukovano u odnosu na ono što bi bio predmet dokazivanja ako bi se zaštita u slučaju ovakve vrste povrede žiga tražila u sudskom postupku.²¹ Tako, prema Jednoobraznoj politici UDRP, da bi uspeo u sporu tužilac mora kumulativno da dokaže da: 1) registrovani naziv domena je isto-

16 E. Jeuland, 439.

17 V. Belajec, M. Dika, 396; B. Poznić, V. Rakić-Vodinić, 377–378.

18 Vid. čl. 234–283 Zakona o parničnom postupku, *Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 49/13 – odluka US, 74/13 – odluka US, 55/14; čl. 154–188 Zakona o opštem upravnom postupku, *Službeni list SRJ*, br. 33/97 i 31/01, *Službeni glasnik RS*, br. 30/10 – primenjuje se do 31. maja 2017. godine; čl. 117–134 Zakona o opštem upravnom postupku, *Službeni glasnik RS*, br. 18/16 – primenjuje se od 1. juna 2017. godine; čl. 85–139 Zakonika o krivičnom postupku, *Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14. Osim navedenih, Zakonik o krivičnom postupku poznaje još neka dokazna sredstva koja odgovaraju specifičnostima krivičnog postupka, kao što su uzimanje uzoraka, provera računa i sumnjivih transakcija, pretresanje i sl.

19 Više o sistemima slobodne i zakonske ocene dokaza upor. E. Jeuland, 440–443.

20 Vid. čl. 8 Zakona o parničnom postupku, *Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 49/13 – odluka US, 74/13 – odluka US, 55/14.

21 Predmet dokazivanja u sudskom postupku zaštite bila bi povreda žiga, što je bitno drugačije od predmeta i cilja postupka alternativnog rešavanja domenskog spora. Više o tome vid. D. V. Popović, 104–108.

vetan predmetu tužiočevog žiga ili mu je bitno sličan u meri u kojoj može da izazove zabunu i dovede u zabludu korisnike Interneta, 2) registrant nema nikakvo pravo ili legitiman interes da koristi naziv internet domena koji je registrovao, i 3) registrant je naziv domena registrovao i koristio nesavesno.²²

Budući da dokazivanje ispunjenosti drugonavedenog uslova iz perspektive tužioca predstavlja dokazivanje negativne činjenice, što je u praksi veoma težak zadatak, Jednoobrazna politika UDRP nastoji da otkloni deo nedoumica koje bi u pogledu dokazivanja ovog uslova mogle da se jave tako što *exempli causae* navodi tri situacije u kojima će se smatrati da registrant nema pravo ili legitiman interes da koristi sporni domen. To su situacije kada je: 1) registrant pre bilo kakvog saznanja za pokretanje postupka koristio ili izvršio ozbiljne pripreme za korišćenje naziva internet domena u komercijalne svrhe, saglasno načelu savesnosti, 2) registrant pre pokretanja postupka već bio poznat široj javnosti po spornom domenskom nazivu, iako nije registrovao spornu oznaku kao žig, ili 3) registrant koristi sporni naziv internet domena u nekomercijalne svrhe, bez namere da potrošače dovede u zabunu u pogledu porekla označenih roba ili usluga niti da nanese štetu ugledu žigom zaštićene oznake.²³

I dokazivanje poslednjeg uslova koji tužilac mora da dokaže da bi uspeo u sporu dodatno je kanalisano navođenjem, opet *exempli causae*, četiri situacije u kojima će se smatrati da je registrant naziv domena registrovao i koristio *mala fide*. Nesavesnost registranta će, između ostalog, postojati: 1) ako je naziv domena registrovan pretežno u cilju njegove prodaje, davanja u zakup ili drugog načina prenošenja tužiocu koji je titular žiga, odnosno radi prodaje, davanja u zakup ili drugog načina prenošenja naziva domena licu koje je tužiočev konkurent, i to po prodajnoj ceni koja je nesrazmerna ceni zakupa domena; 2) ako je naziv internet domena registrovan kako bi se titular žiga sprečio da oznaku koja čini predmet njegovog žiga registruje kao naziv domena, ali pod uslovom da se registrant na sličan način već ponašao u prošlosti; 3) ako je naziv internet domena registrovan kako bi se nanela šteta poslovnom konkurentu; 4) ako je registrant koristio naziv internet domena koji je istovetan ili zbunjujuće sličan predmetu tužiočevog žiga s namerom privlačenja korisnika Interneta na svoj veb-sajt ili drugi internet servis, u komercijalne svrhe, stvarajući tako zabunu u pogledu porekla robe koja se na tom sajtu, odnosno putem tog internet servisa, prodaje, odnosno u pogledu usluga koje se pružaju.²⁴

Osim ovih odredaba, UDRP pravila sadrže još neke norme kojima je uređena materija dokazivanja. Pravila tako propisuju da će stranke predložiti dokaze za svoje tvrdnje u tužbi,²⁵ odnosno odgovoru na tužbu,²⁶ kao i da će panel ceniti prihvatljivost, potrebnost, relevantnost i dokaznu snagu ponuđe-

22 Čl. 4(a)(i)-(iii) Jednoobrazne politike UDRP.

23 Čl. 4(c)(i)-(iii) Jednoobrazne politike UDRP.

24 Čl. 4(b)(i)-(iv) Jednoobrazne politike UDRP.

25 Čl. 3(b)(xiv) UDRP pravila.

26 Čl. 5(c)(ix) UDRP pravila.

nih dokaza²⁷. Od (posrednog) značaja za dokazivanje je i odredba prema kojoj panel može da naredi da se za svaki dokument koji nije sačinjen na jeziku na kojem se vodi postupak rešavanja domenskog spora priloži prevod celog ili dela takvog dokumenta na jezik postupka.²⁸ Navedena odredba ovlašćuje panel da zatraži da se isprave ponuđene kao dokaz, a koje nisu sačinjene na jeziku postupka, na taj jezik prevedu.

Primitno je, dakle, da su odredbe o dokazivanju u alternativnom postupku rešavanja domenskih sporova prema UDRP pravilima i po broju i po sadržaju skromnije od odredaba o dokazivanju u građanskom sudskom²⁹ ili arbitražnom³⁰ postupku. Iako se ova okolnost, kako smo napomenuli, objašnjava ograničenošću predmeta alternativnog postupka rešavanja domenskih sporova, odsustvo detaljnijih odredaba o dokazivanju pojačava potrebu i značaj proučavanja prakse panela u UDRP postupcima. Zato ne iznenađuje što je praksa UDRP panela, kroz tumačenje uslova koje je potrebno dokazati da bi tužilac uspeo u sporu, posebno doprinela oblikovanju i ujednačavanju načina i sredstava dokazivanja u UDRP postupcima.³¹

4. DOKAZIVANJE U POSTUPKU REŠAVANJA SPOROVA POVODOM REGISTRACIJE NAZIVA NACIONALNIH INTERNET DOMENA SRBIJE

4.1. Pravila o dokazivanju u Pravilniku o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena

Kako je srpski Pravilnik o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena sastavljen po ugledu na UDRP pravila, ne treba da čudi velika sličnost njegovih odredaba sa UDRP dokumentima, kako po broju tako i po sadržaju.

Težišni deo Pravilnika u materiji dokazivanja, odredba kojom je propisano šta tužilac mora da dokaže da bi uspeo u sporu, u potpunosti odgovara članu 4 Jednoobrazne politike UDRP. Tako, prema članu 22 Pravilnika, da bi uspeo u sporu tužilac treba da dokaže: 1) da je naziv nacionalnog domena istovetan predmetu tužiočevog žiga, ili mu je sličan u meri da može stvoriti zabunu i dovesti u zabludu učesnike u prometu,³² 2) da registrant

27 Čl. 10(d) UDRP pravila.

28 Čl. 11(b) UDRP pravila.

29 U srpskom građanskom procesnom pravu, primera radi, dokazivanju su posvećene čak dve glave (XX i XXI) Zakona o parničnom postupku (*Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 49/13 – odluka US, 74/13 – odluka US, 55/14) a materiju dokazivanja uređuje preko 60 zakonskih članova.

30 U srpskom arbitražnom pravu, primera radi, materija dokazivanja je uređena u čak 8 članova Zakona o arbitraži (*Službeni glasnik RS*, br. 46/06).

31 Više o tumačenju ispunjenosti uslova iz čl. 4 Jednoobrazne politike UDRP u praksi, vid. D. V. Popović, 118–129.

32 Do izmena usvojenih 2012. godine, Pravilnik je ovaj uslov postavljao nešto drugačije. Naime, ranija verzija ove odredbe glasila je da: „Arbitražno veće može doneti odluku o

nema pravo ili legitiman interes da koristi sporne nazive internet domena, i 3) da je registrant naziv nacionalnog internet domena registrovao i koristio protivno načelu savesnosti, poštenja i dobrih poslovnih običaja. Kao i u Jednoobraznoj politici UDRP, dokazivanje ispunjenosti trećeg uslova dodatno je pojašnjeno odredbom prema kojoj će se smatrati da je naziv nacionalnog internet domena registrovan ili korišćen protivno dobrim poslovnim običajima, načelu savesnosti i poštenja naročito u sledećim slučajevima: 1) ako se dokaže da je registrant registrovao naziv nacionalnog internet domena pretežno u cilju njegove prodaje ili davanja u zakup tužiocu, koji je titular žiga čiji je predmet istovetan ili bitno sličan registrovanom nazivu nacionalnog internet domena, odnosno radi prodaje ili davanja u zakup spornog domena licu koje je tužiočev konkurent u privrednoj utakmici, a na osnovu utvrđene nesrazmere između cene zakupa naziva nacionalnog internet domena i prodajne cene prema napred spomenutim licima, 2) ako se dokaže da je registrant registrovao naziv nacionalnog internet domena kako bi sprečio titulara žiga da oznaku koja je predmet žiga registruje kao naziv nacionalnog internet domena, 3) ako se dokaže da je registrant registrovao naziv nacionalnog internet domena kako bi naneo štetu svom poslovnom konkurentu, 4) ako se dokaže da je registrant koristio naziv nacionalnog internet domena koji je istovetan ili bitno sličan predmetu tužiočevog žiga, pretežno radi privlačenja korisnika Interneta na svoj veb-sajt ili drugi internet servis, radi komercijalnih efekata, stvarajući tako zabunu u pogledu porekla roba koje se na tom sajtu, odnosno putem tog internet servisa, prodaju, odnosno u pogledu usluga koje se pružaju.³³ Odredba kojom je razrađen uslov nepostojanja legitimnog interesa registranta da koristi sporni naziv internet domena formulisana je tako da od registranta traži da dokaže da ima interes da koristi taj naziv domena. On će u tome uspeti ako dokaže: 1) da je pre bilo kakvog saznanja o podnošenju tužbe koristio sporni naziv domena u komercijalne svrhe, saglasno dobrim poslovnim običajima, načelima savesnosti i poštenja, ili 2) da je pre podnošenja tužbe već bio poznat široj javnosti kao titular spornog naziva domena, bez obzira na to što nije zaštitio taj znak žigom, ili 3) da koristi sporni naziv domena isključivo u nekomercijalne svrhe, bez ikakve namere da potrošače ili druge učesnike u prometu dovede u zabludu u pogledu porekla označenih roba ili usluga, a u kontekstu bitne sličnosti ili istovetnosti sa predmetom tužiočevog žiga.³⁴ Kao i u Jednoobraznoj politici UDRP, ove situacije su navedene samo *exempli causae*, pa registrant postojanje svog legitimnog interesa za korišćenje spornog naziva domena može da dokazuje i na druge načine.

prestanu ili prenosu registracije spornog domena (...) [ako je sporni] domen istovetan ili bitno sličan tužiočevom žigu registrovanom za istu ili sličnu vrstu robe ili usluga, što može stvoriti zabunu i dovesti u zabludu učesnike u prometu”. Budući da, ovako redigovana, navedena odredba nije bila prikladna cilju i svrsi alternativnog postupka rešavanja domenskih sporova, njen sadržaj je 2012. godine izmenjen i ona je usklađena sa odgovarajućom odredbom Jednoobrazne politike UDRP. Više o tome vid. D. V. Popović, 142.

33 Čl. 23 Pravilnika.

34 Čl. 24 Pravilnika.

Može se postaviti pitanje da li se načinom redakcije odredbe člana 24 Pravilnika, i to konkretno okolnošću da ova norma nabraja načine na koje *registrant* može da dokaže postojanje svog prava ili legitimnog interesa za korišćenje spornog naziva domena, zapravo prebacuje teret dokazivanja sa tužioca na registranta u pogledu ovog uslova za donošenje odluke o prestanku ili preregistraciji spornog naziva domena. Smatramo da do prebacivanja tereta dokazivanja u pogledu ovog uslova ipak ne dolazi, i to iz najmanje dva važna razloga. Prvi razlog je principijelni. Prebacivanje tereta dokazivanja u pogledu zahteva za (ne)postojanjem prava ili legitimnog interesa za korišćenje naziva domena bi za posledicu suštinski imalo uvođenje *pretpostavke* odsustva legitimnog interesa registranta da koriste registrovane nazive domena. Mišljenja smo da bi, sa pravno-političkog stanovišta, uvođenje takve pretpostavke bilo neprimereno logici pravnog uređivanja funkcionisanja Interneta i, shodno tome, neprihvatljivo. Drugi razlog iz koga smatramo da u posmatranom slučaju ne dolazi do prebacivanja tereta dokazivanja je konkretan i zasniva se na sistemskom tumačenju Pravilnika. Naime, član 22 Pravilnika, koji predstavlja opštu odredbu o kriterijumima za donošenje odluke o prestanku ili prenosu registracije spornog naziva internet domena, formulisan je negativno u delu koji se odnosi na nepostojanje prava ili legitimnog interesa registranta da koristi sporni naziv domena.³⁵ Kako je *nepostojanje* prava ili legitimnog interesa registranta da koristi sporni naziv domena činjenica koja ide u prilog tužiocu, na tužiocu leži i teret njenog dokazivanja. Ovo je u skladu sa opštim pravilom procesnog prava prema kome svaka stranka snosi teret dokazivanja činjenice koja, prema materijalnom pravu, njoj ide u prilog.³⁶ Odredba člana 24 Pravilnika je ancilarnog karaktera u odnosu na član 22 i sadrži samo neke od potencijalnih načina kojima se može dokazati postojanje legitimnog interesa ili prava registranta. Njom se, dakle, ne dira u opšte pravilo sadržano u članu 22 Pravilnika. Prema tome, ako bi se i tužilac i registrant držali pasivno prema dokazivanju postojanja prava ili interesa registranta da koristi sporni naziv domena, tužbeni zahtev tužioca bi bio odbijen, jer *odsustvo* legitimnog interesa ili prava registranta, što je jedan od kumulativno postavljenih uslova iz člana 22 Pravilnika, nije dokazan. Dakle, iz formulacije člana 24 Pravilnika ne bi trebalo izvoditi zaključak o prebacivanju tereta dokazivanja ispunjenosti uslova (ne)postojanja prava ili legitimnog interesa registranta da koristi sporni naziv domena.

Osim odredaba kojima su uređeni kriterijumi za donošenje odluke o prestanku ili prenosu registracije spornog naziva internet domena, Pravilnik sadrži još nekoliko normi koje su od značaja za materiju dokazivanja. Tako, Pravilnik propisuje obavezu arbitražnog veća da svakoj strani omogućiti da iznese svoje stavove i dokaze, te da se izjasni o radnjama, dokazima i predlozima suprotne strane,³⁷ na usmenoj raspravi izvođenjem dokaza rukovodi predsednik arbitražnog veća³⁸ a dokaznu snagu izvedenih dokaza arbitražno

35 Vid. čl. 22 st. 1 t. 2 Pravilnika.

36 B. Poznić, V. Rakić-Vodinić, 386.

37 Čl. 15 st. 2 Pravilnika.

38 Čl. 20a st. 1 Pravilnika.

veće će ceniti po slobodnom uverenju³⁹. Predlozi za izvođenje dokaza treba da budu sadržani u tužbi,⁴⁰ odnosno u odgovoru na tužbu. Premda Pravilnik, za razliku od UDRP pravila, ne sadrži eksplicitnu odredbu prema kojoj registrant daje predlog za izvođenje dokaza u odgovoru na tužbu, nema razloga da se zaključi da Pravilnik ima u vidu neki drugi trenutak kao relevantan za podnošenje dokaza u prilog tvrdnjama registranta. Naprotiv, do zaključka da registrant treba da svoje predloge za izvođenje dokaza izloži u odgovoru na tužbu može se doći i posredno, na osnovu odredbe koja predviđa da se odluka u postupku rešavanja domenskog spora može doneti i bez održavanja usmene rasprave,⁴¹ što znači da je u takvoj situaciji odgovor na tužbu praktično jedina prilika u kojoj registrant može da predloži izvođenje nekog dokaza.

Premda odredba o jeziku postupka pred Komisijom ne sadrži *expressis verbis* ovlašćenje arbitražnog veća da naredi prevođenje isprava koje nisu sačinjene na jeziku postupka, kao što je to slučaj sa istovrsnom odredbom UDRP pravila, norma sadržana u članu 21 Pravilnika postiže isti cilj. Naime, propisivanjem da se srpski jezik kao jezik postupka primenjuje na sve pisane izjave stranaka i na usmenu raspravu,⁴² Pravilnik zapravo unapred obavezuje stranke u postupku da pisane i usmene dokaze koji bi bili na nekom drugom jeziku prevedu na srpski prilikom podnošenja veću. Posebna odluka veća u tom smislu nije potrebna. Sa druge strane, za razliku od UDRP pravila, koja samo sumarno predviđaju da odluka u postupku mora da bude obrazložena i doneta na osnovu datih izjava i podnetih isprava,⁴³ Pravilnik izričito propisuje da u odluci arbitražnog veća moraju da budu navedeni predloženi i izvedeni dokazi⁴⁴.

Može se, dakle, zaključiti da se pravila o dokazivanju u Pravilniku podudaraju i po spektru uređenih pitanja i po sadržaju sa odredbama Jednoobrazne politike UDRP i UDRP pravilima. Određene razlike koje postoje u formulacijama pojedinih odredaba su bez uticaja na cilj koji se tim odredbama želeo postići i na sam način uređivanja postupka dokazivanja. Ipak, da bi se stekla potpuna slika o postupku dokazivanja u postupku rešavanja sproova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena Srbije, potrebno je ispitati i kako je Komisija ova pravila primenjivala u praksi.

4.2. Pravila o dokazivanju u praksi Komisije za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena

Dosadašnja praksa Komisije za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena pokazuje određene pravilnosti u pogledu materije dokazivanja. Te pravilnosti ćemo prikazati kroz analizu načina dokazivanja svakog od tri kriterijuma sadržanih u članu 22 Pravilnika.

39 Čl. 15 st. 3 Pravilnika.

40 Čl. 16 st. 2 t. 6 Pravilnika.

41 Vid. čl. 19 Pravilnika.

42 Vid. čl. 21 st. 2 Pravilnika.

43 Vid. čl. 15 UDRP pravila.

44 Čl. 28 st. 4 Pravilnika.

U pogledu prvog uslova, prema kome je potrebno dokazati da je naziv spornog domena istovetan predmetu tužiočevog žiga, ili mu je sličan u meri da može stvoriti zabunu i dovesti u zabludu učesnike u prometu, tužioci su po pravilu svoje svojstvo titulara žiga dokazivali ispravama, i to bilo uverenjima Zavoda za intelektualnu svojinu⁴⁵ ili Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) o važenju žiga⁴⁶, bilo kopijama izvoda iz elektronskih baza podataka o žigovima navedenih tela⁴⁷. Deo ovog uslova, prema kome se traži da između predmeta tužiočevog žiga i spornog naziva domena postoji identičnost ili sličnost u meri da može stvoriti zabunu i dovesti u zabludu učesnike u prometu najčešće nije bila predmet posebnog dokazivanja, već su arbitražna veća sud o ispunjenosti ovog dela uslova izvodile iz upoređivanja žigom zaštićene oznake i spornog naziva. Međutim, u najmanje jednom predmetu tužilac je posebno dokazivao ispunjenost ovog dela uslova. Naime, u predmetu *googlesrbija.rs*, tužilac je priložio kopije komentara korisnika sa spornog sajta, iz kojih se vidi njihova zbunjenost u pogledu odnosa tužioca i registranta.⁴⁸

Dokazivanje uslova nepostojanja prava ili legitimnog interesa registranta da koristi sporne nazive domena za tužioca može da predstavlja delikatan zadatak, budući da se radi o dokazivanju negativne činjenice. U najvećem broju predmeta arbitražna veća su poklanjala veru izjavi tužioca da nije ni u kakvom poslovnom ili pravnom odnosu sa registrantom, koji bi mogao da bude osnov za legitimno korišćenje spornog naziva.⁴⁹ Utemeljenost ovakvog načina ocene dokazne snage izjave tužioca se takođe po pravilu podupire napomenom da registrant tu izjavu nije osporio, bilo tako što uopšte nije odgovorio na tužbu, bilo tako što je nije dovodio u pitanje tokom usmene rasprave pred većem. U nekoliko predmeta, međutim, u prošlosti je postojao pravni ili poslovni odnos između tužioca i registranta, ali je on tokom vremena prestao, čime je otpao legitiman osnov registranta da koristi sporni naziv domena. U tim slučajevima tužioci su prestanak takvog odnosa dokazivali kopijama ugovora (u svim slučajevima se radilo o ugovorima o distribuciji koji su za vreme svog važenja ovlašćivali registranta da koristi tužiočevu žigom zaštićenu oznaku) i izjava, odnosno sporazuma o raskidu navedenih ugovora.⁵⁰ Sa druge strane, u najmanje jednom predmetu registrant je pokušao da dokaže da između njega i tužioca postoji pravni ili poslovni odnos koji legitimise registranta da koristi tužiočevu žigom zaštićenu oznaku.⁵¹ Međutim, ugovor

45 Vid. npr. predmet *webasto.rs*, broj 49.rs – 3/16 (12), odluka od 12. decembra 2012. godine.

46 Vid. npr. predmet *minimax.rs*, broj 49.rs – 1/16 (13), odluka od 30. septembra 2013. godine.

47 Vid. npr. predmete *thebodyshop.rs*, broj 49.rs – 4/16 (12), odluka od 4. januara 2013. godine i *cialis.in.rs*, broj 12.rs – 3/17 (15), odluka od 27. jula 2015. godine.

48 Vid. predmet broj 49.rs – 4/20 (11), odluka od 11. novembra 2011. godine.

49 Vid. npr. predmete *webasto.rs*, broj 49.rs – 3/16 (12), odluka od 12. decembra 2012. godine, *yahoo.rs*, broj 49.rs – 3/18 (13), odluka od 6. decembra 2013. godine, *ck.rs*, broj 12.rs – 2/16 (15), odluka od 16. aprila 2015. godine.

50 Vid. predmete *hagleitner.rs* i *hagleitner.co.rs*, broj 49.rs – 1/33 (14), odluka od 1. avgusta 2014. godine i *ducati.rs*, broj TD – 1/16–20, odluka od 11. januara 2017. godine.

51 Vid. predmet *volvo.rs* i *volvo.co.rs*, odluka od 7. juna 2011. godine.

o distribuciji, koji je u tom predmetu registrant priložio kao dokaz, ne samo da nije sadržao ovlašćenje za korišćenje žigom zaštićene oznake, već je bio zaključen između tužioca i trećeg lica pa, shodno tome, registrant nije uspeo da na ovaj način dokaže postojanje svog legitimnog interesa za korišćenje spornog naziva domena.

Zanimljivo je primetiti da je u jednom predmetu registrant pokušao da dokaže postojanje sopstvenog legitimnog interesa da koristi sporni naziv domena na osnovu kriterijuma da je pre saznanja za pokretanje postupka izvršio ozbiljne pripreme za korišćenje spornog domena u komercijalne svrhe, saglasno načelu savesnosti, što je kriterijum koji je eksplicitno predviđen Jednoobraznom politikom UDRP, ali ne *expressis verbis* i Pravilnikom.⁵² Naime, u konkretnom slučaju,⁵³ tužilac i registrant su svojevremeno zaključili ugovor o poslovnoj saradnji koji je za predmet imao angažovanje registranta na razvoju i testiranju određenih tužiočevih programskih rešenja među kojima je bio i računarski program „miniMAX”, čiji je zaštićeni naziv bio identičan spornom nazivu domena. Pre nego što je poslovna saradnja tužioca i registranta okončana, i pre nego što je tužilac podneo tužbu Komisiji, a u uverenju da time priprema teren za nastavak poslovne saradnje na zajedničkoj promociji navedenog programa, registrant je izveo obimne pripreme za postavljanje sadržaja na sporni domen, u prilog koje tvrdnje je kao dokaz ponudio listu sa spiskom broja radnih sati administratora uloženi na pripremi sadržaja internet-prezentacije kasnije postavljene na spornom domenu. Iako je odluka arbitražnog veća o dokaznoj snazi ovog dokaza izostala budući da su stranke postigle sporazum o rešenju spora, slobodni smo da pretpostavimo da tvrdnja o izvršenim ozbiljnim priprema za korišćenje spornog domena u komercijalne svrhe, iako potkrepljena odgovarajućim materijalnim dokazom, ne bi bila relevantna za dokazivanje postojanja legitimnog interesa registranta za korišćenje spornog naziva domena, i to ne samo zbog prekida poslovne saradnje tužioca i registranta do kojeg je došlo nekoliko godina pre pokretanja postupka pred Komisijom, već i zbog odredaba samog ugovora o poslovnoj saradnji među strankama koji je, kako se iz odluke može zaključiti, propisivao da registrant bez izričite pisane saglasnosti tužioca neće objavljivati niti koristiti poslovne tajne tužioca koje su one označene oznakom interno/poverljivo. U svakom slučaju, navedena odluka se može posmatrati kao pažnje vredan primer uticaja prakse UDRP sistema rešavanja domenskih sporova na postupak pred Komisijom, barem u delu koji se tiče spektra tvrdnji kojima strane u sporu pokušavaju da dokažu postojanje spostvenog prava, odnosno interesa.

52 Pravilnik o članu 24 stav 1 tačka 1 samo govori o korišćenju ali ne i o ozbiljnim priprema za korišćenje naziva domena. Ipak, budući da se radi samo o *exempli causae* popisu situacija, iz ovoga ne želimo da izvučemo zaključak da dokazivanje postojanja ozbiljnih priprema za korišćenje spornog domena ne predstavlja odgovarajući dokaz postojanja legitimnog interesa registranta, već samo ističemo uticaj prakse sistema rešavanja sporova UDRP na postupak pred Komisijom.

53 Vid. predmet *minimax.rs*, broj 49.rs – 1/16 (13), odluka od 30. septembra 2013. godine.

Konačno, praksa u postupcima pred Komisijom naročito je bogata i interesantna u pogledu dokazivanja uslova da je registrant naziv nacionalnog internet domena registrovao i koristio protivno načelu savesnosti, poštenja i dobrih poslovnih običaja. Iako se dokazivanje uglavnom zasnivalo na kriterijumima opisanim u članu 23 Pravilnika, zanimljivo je uočiti korišćenje nekih specifičnih dokaznih sredstava, kao i koje su sve okolnosti arbitražna veća uzimala kao relevantne prilikom formiranja stava o nesavesnosti registranta.

Tako je, primera radi, u predmetu *cialis.in.rs* stvaranje zabune u pogledu porekla robe koje se na spornom sajtu prodaju dokazivano kopijama fiskalnih računa za lekove koji su se prodavali na spornom sajtu.⁵⁴ Nesavesnost registranta ispoljena u stvaranju zabune u pogledu porekla roba ili usluga i nanošenje štete tužiocu kroz preusmeravanje posetilaca spornog sajta na sajt konkurentskog prodavca je u predmetu *tehnomania.rs* i *tehnomania.co.rs* dokazivana i izvodima iz Agencije za privredne registre, iz kojih se vidi da je statutarni zastupnik i suvlasnik registranta istovremeno i statutarni zastupnik i vlasnik konkurentskog privrednog društva na čiji sajt su preusmeravani posetioci spornog domena.⁵⁵

Naročitu pažnju privlači predmet *ibm.rs* u kome je predloženo izvođenje dokaza saslušanjem svedoka i stranke u postupku što je, prema našem istraživanju, jedini predmet u dosadašnjoj praksi Komisije gde su stranke posegle za ovim dokaznim sredstvima.⁵⁶ Naime, u konkretnom slučaju registrant-fizičko lice je predložio da se u cilju utvrđivanja okolnosti značajnih za donošenje zaključka o tome da li je sporni naziv domena korišćen u skladu sa načelom savesnosti, poštenja i dobrih poslovnih običaja saslušaju on (kao stranka u postupku) i zakonski zastupnik pružaoca usluga hostinga (kao svedok). Tužilac je prihvatio predlog da se sasluša registrant, ali se nije izjašnjavao o celishodnosti saslušanja predloženog svedoka. Kako se iz odluke može zaključiti, arbitražno veće je odbilo predlog za saslušanje svedoka, ali je saslušalo registranta. Ipak, i pored toga, registrant nije uspeo da uveri arbitražno veće u osnovanost tvrdnje da je sporni naziv domena koristio *bona fide*, te je arbitražno veće usvojilo tužbeni zahtev i naložilo prenos registracije spornog domena sa registranta na tužioca.

Dosadašnja praksa Komisije pokazuje i da se nesavesnost registranta u nekoliko predmeta dokazivala i jednim veoma specifičnim dokaznim sredstvom – ranijim odlukama sudova i drugih foruma za rešavanje domenskih sporova. Tako je u predmetu *bmwkum.rs*⁵⁷ tužilac u prilog tvrdnje o nesavesnosti registranta priložio kopiju presude Privrednog suda u Čačku u sporu između tužioca i tadašnjeg registranta zbog povrede žiga i nepoštene tržišne utakmice kojom je, između ostalog, tuženom-tadašnjem registrantu nalože-

54 Vid. predmet broj 12.rs – 3/17 (15), odluka od 27. jula 2015. godine.

55 Vid. predmet broj 49.rs – 1/22 (12), odluka od 31. avgusta 2012. godine.

56 Vid. predmet broj 12.rs – 7/19 (15), odluka od 30. novembra 2015. godine.

57 Vid. predmet broj 12.rs – 5/15 (15), odluka od 10. jula 2015. godine.

no da promeni naziv domena koji je registrovao tako što će iz njega isključiti skraćenicu BMW. Tuženi ne samo da nije dobrovoljno postupio po toj presudi nego je istog dana kada je Registar nacionalnog internet domena Srbije, postupajući po tužiočevom predlogu za izvršenje, obrisao registraciju spornog domena, domen sa istim nazivom registrovalo drugo privredno društvo koje je u vlasništvu istog lica kao i raniji registrant. Kada je tužilac tom registrantu poslao pismo opomene, opet je izvršena preregistracija domena (ovaj put na sadašnjeg registranta), ali je administrativni kontakt ostao isti kao i ranije. Na sličan način, samo na osnovu druge presude Privrednog suda u Čačku, dokazivana je nesavesnost registranta i u predmetu *bmwmotorrad.rs*.⁵⁸ U predmetu *thebodyshop.rs* tužilac je, između ostalog, nesavesnost registranta dokazivao i njegovim ranijim ponašanjem, i to kopijom odluke Centra za arbitražu i medijaciju WIPO u postupku koji je vođen protiv registranta koji je tada u Rumuniji registrovao domen pod nazivom koji je identičan žigom zaštićenoj oznaci jedne britanske kompanije, na šta nije imao pravo.⁵⁹ Konačno, u predmetu *vogue.rs* tužilac je nesavesnost registranta dokazivao okolnošću da je između njega i registranta već postojao spor u Hrvatskoj zbog toga što je registrant registrovao naziv hrvatskog domena identičan predmetu tužiočevog žiga, a koji je okončan u korist tužioca.⁶⁰ U prilog ovoj tvrdnji tužilac je priložio kopiju odluke hrvatskog tela za rešavanje domenskih sporova iz koje proizlazi da se registrant u tamošnjem postupku između ostalog obavezao i da će se ubuduće uzdržavati od povrede prava intelektualne svojine tužioca.

Iz prakse Komisije se takođe može zaključiti da su kao jedan od elemenata u prilog zaključku o nesavesnosti registranta arbitražna veća po pravilu navodila i okolnost da su se registrovanjem naziva domena koji je identičan ili bitno sličan predmetima žigova koje nisu bili ovlašćeni da koriste a iz različitih okolnosti su znali ili morali znati za njihovo postojanje (ranija poslovna saradnja, čuveni žig,...), registranti prekršili odredbu sadržanu u Opštim uslovima o registraciji naziva nacionalnih internet domena, prema kojoj registracijom naziva domena registrant posebno izjavljuje i tvrdi da, prema svom najboljem znanju i iskrenom uverenju, registracija traženog naziva internet domena ne vređa pravo intelektualne svojine ili neko drugo subjektivno pravo trećih lica.⁶¹

Dosadašnja praksa Komisije, dakle, pokazuje postepenu izgradnju ustaljenog načina pristupa arbitražnih veća dokazivanju određenih tvrdnji (npr. tužiočevo svojstvo titulara žiga, odsustvo prava ili legitimnog osnova registranta da koristi sporni naziv domena, dokazivanje nesavesnosti registranta povredom Opštih uslova RNIDS-a,...), kao i uticaj prakse UDRP sistema

58 Vid. predmet broj 12.rs – 4/15 (15), odluka od 19. jula 2015. godine.

59 Vid. predmet broj 49.rs – 4/16 (12), odluka od 4. januara 2013. godine.

60 Vid. predmet broj 12.rs – 1/15 (15), odluka od 19. marta 2015. godine.

61 U trenutno važećoj verziji Opštih uslova o registraciji naziva internet domena, ova odredba je sadržana u članu 10 stav 1.

rešavanja domenskih sporova, što je veoma značajno budući da su odredbe Pravilnika sastavljene po uzoru na dokumenta UDRP.

5. ZAKLJUČAK

Zbog svoje procesne uloge, pravila o dokazivanju imaju veliki značaj u svakom pravozaštitnom postupku, pa tako i u postupku rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena. Ograničen predmet ovog postupka uslovljava određene specifičnosti pravila o dokazivanju. Te specifičnosti se pre svega ogledaju u redukciji predmeta dokazivanja, koji se ograničava samo na one uslove propisane odgovarajućim izvorom prava koji je merodavan za postupak rešavanja domenskog spora. Imajući u vidu da je domaći Pravilnik o postupku za rešavanje sporova povodom registracije naziva nacionalnih internet domena sastavljen pouzoru na dokumenta UDRP, ne iznenađuje da se ovi izvori po svom cilju i sadržaju podudaraju. Pravilnik se, baš kao i UDRP pravila, zasniva na sistemu slobodne ocene dokaza, koji je u praksi Komisije dosledno afirmisan. Od dokaznih sredstava, očekivano, preovlađuju razne vrste isprava, ali se i druge vrste sredstava polako javljaju, premda još uvek u skromnom obimu. Iako Pravilnik izlaže neke od situacija čija bi dokazanost ukazivala na nepostojanje prava ili legitimnog interesa registranta da koristi sporni naziv domena, odnosno na korišćenje spornog domena *mala fide*, stranke su u praksi Komisije nudile i dokaze koji nisu navedeni u *exempli causae* primerima pobrojanim u Pravilniku, ali čija je dokazna snaga bila na adekvatan način cenjena, kao što su to, primera radi, dokazi ranijeg ponašanja registranta kao indikatora njegove nesavesnosti. Takođe, primetno je i predlaganje dokaza koji *expressis verbis* nisu predviđeni Pravilnikom ali jesu Jednoobraznom politikom UDRP, što svedoči o uticaju prakse UDRP na postupak pred Komisijom, što smatramo korisnim i pohvalnim. Dosadašnja praksa Komisije, dakle, daje osnov zaključku da primena pravila o dokazivanju nije postavljala značajne probleme pred arbitražna veća, pa se može pretpostaviti da će se takav trend nastaviti i u narednom periodu, uz očekivano dalje usklađivanje sa praksom UDRP sistema rešavanja domenskih sporova.

Doc. Dr. Marko Jovanović

Assistant Professor, University of Belgrade, Faculty of Law

EVIDENCE IN THE PROCEDURE FOR SETTLEMENT OF DISPUTES ARISING OUT OF REGISTRATION OF DOMAIN NAMES

***Abstract:** This paper focuses on the analysis of rules on evidence in the procedure for settlement of disputes arising out of registration of domain names. After explaining the notion and the general purpose of evidence, the author presents and analyzes the rules on evidence in the procedure for settlement of disputes arising out of registration of domain names, putting a special emphasis on the Rules of procedure for settlement of disputes arising out of registration of Serbian national domain names. Due attention is given to the analysis of case-law of the Serbian Commission for resolution of national domain name disputes regarding evidence. The author concludes that, despite some differences in wording, the provisions on evidence contained in the Serbian Rules are alligned with international standards both in terms of the general purpose pursued and the content, while the Commission's case-law gives a useful insight into the way in which these rules have so far been put in practice.*

***Keywords:** Evidence. – Alternative dispute resolution. – Rules on the procedure for settlement of disputes arising out of registration of Serbian national domain names. – Commission for resolution of national domain name disputes.*